

رفورماسیون (Reformation) یا اصلاحات

در این مقاله به صورت اجمالی به نحوه‌ی آغاز دوران احیا و چگونگی شکل‌گیری کلیساهای رفورم خواهیم پرداخت.

امسال (سال 2017) نهضت پروتستان، پانصدمین سال تشکیل کلیسای رفورم را جشن می‌گیرد. کلیسا درست در پانصد سال قبل یعنی پس از گذشت حدود 1500 سال از مرگ و قیام مسیح وارد عصر جدیدی می‌شود و دورانی به نام رفورماسیون، احیا و یا اصلاحات را تجربه می‌نماید. دلیلی که برای جشن گرفتن این سالگرد وجود دارد این است که اگر دوران احیا آغاز نمی‌شد امروز کلیسایی هم وجود نداشت و نه تنها کلیسایی وجود نداشت، بلکه معلم، شبان و کشیشی هم وجود نداشت و در واقع هیچکس قادر به مطالعه و تفکر در کلام خداوند نمی‌بود.

در آن دوران، کلیسا با سیاست درآمیخته شده بود و شیطان با زیرکی و به آرامی، کلیسا را از منبع اصلی حقیقت، یعنی کلام خداوند دور کرده بود. یکی از کارهایی که شیطان برای گمراه کردن کلیسا انجام می‌دهد این است که مقداری از حقیقت را با اهداف خودش مخلوط کرده و با اعلام آن انسانها را فریب می‌دهد. شیطان از همان ابتدا این استراتژی را به انجام می‌رساند. به طور مثال در کتاب پیدایش 3: 1 شیطان برای فریب حوا اینچنین می‌گوید:

1- آیا خدا حقیقتاً گفته است که از همه‌ی درختان باغ نخورید؟

شیطان به هیچ وجه به حوا نمی‌گوید که خدایی وجود ندارد و بیا از میوه‌ی درخت بخور، بلکه مقداری از حقیقت، یعنی وجود خداوند را با سخنان فریب آمیز خود مخلوط می‌کند تا حوا را به سمت ناطاعتی از خداوند بکشاند. بنابراین می‌توان گفت که اگر کلیسایی از اعتقادات درست، تعالیم صحیح و معلمین با غیرت برخوردار نباشد به آرامی از حقیقت اصلی دور می‌شود.

پس از گذشت 1500 سال از شکل‌گیری کلیسا یک نفر، یک چکش و تعدادی کاغذ باعث شد که تمام دنیا لرزشی شدید را احساس کند و آن شخص کسی نبود جز مارتین لوتر¹.

مارتین لوتر در 31 اکتبر 1517 در آلمان به مقابل درب یک کلیسای کوچک در ویتنبرگ² می‌رود و 95 اعتراض خودش را نسبت به عملکرد کاتولیک‌ها بر روی درب این کلیسا می‌کوبد. او به هیچ وجه به دنبال این نبود که نهضت جدیدی را تشکیل دهد بلکه تنها چیزی که لوتر به آن فکر می‌کرد این بود که اعتراض خودش را نسبت به یک سری از آموزه‌ها یا اعتقادات و رفتارهای کلیسای کاتولیک اعلام کند تا کلیسا متوجه مشکلات درونی خود شده و آنها را اصلاح نماید. در همین زمان بود که شعار رفورماسیون به آرامی از جانب اطرافیان لوتر به وجود آمد که "بعد از تاریکی روشناییست!"³

اکنون خداوند در حال انجام کار بزرگی در کیسای خود است. چشمان همه‌ی کلیساهای بخاطر اعتراضات مارتین لوتر به او و اطرافیانش دوخته شده است. پروتستان در لغت به کسانی گفته می‌شود که اعتراض می‌کنند یا به نوع دیگر معترض هستند و به همین دلیل هم به آنها پروتستان گفته می‌شود. لوتر به صورت ناخواسته نهضتی را به راه انداخت که موجب تغییر در دنیا شد. پیامدهای این نهضت آنقدر برای کلیسا عظیم بود که باعث به وقوع پیوستن اتفاقات بنیادینی در جوامع و کشورهای دنیا گردید.

در 17 آپریل 1521 بزرگان کلیسای کاتولیک از لوتر خواستند که در مقابل آنها از اعتقادات خودش دفاع کند. زمانی که لوتر برای ایراد دفاعیه‌ی خود به محل مقرر رفت، کاملاً از این موضوع آگاهی داشت که ممکن است به خاطر ایستادگی در مقابل کلیسای کاتولیک که با سیاست ادغام شده و قدرت زیادی به دست آورده بود، جان خودش را از دست دهد. آنها پس از شنیدن دفاعیه‌ی لوتر، از او خواستند که توبه کند و به آغوش کلیسای کاتولیک بازگردد ولی لوتر از آنها 24 ساعت فرصت خواست تا در مورد پیشنهاد توبه‌ی آنها تفکر کند. زمانی که لوتر در سلول به سر می‌برد به دعا مشغول شد زیرا می‌دانست که باید فشار زیادی را تحمل کند. سرانجام پس از پایان این مدت زمان یعنی در 18 آپریل 1521 از مارتین لوتر خواستند که برای دومین بار از اعتقادات خود دفاع کند و با توبه به سوی کلیسای کاتولیک بازگردد. لوتر در پاسخ به آنها اعلام کرد که تنها در صورتی از اعتقادات خودش باز می‌گردد که اشتباهاتش را از طریق کتاب مقدس و منطق به او اثبات کنند و در غیر این صورت به هیچ وجه از موضع خودش کوتاه نخواهد آمد. او در ادامه می‌گوید وقتی کتاب مقدس با موضوعی موافق باشد ما حق نداریم با آن مخالفت نماییم. لوتر می‌دانست که این سخنانش

¹ Martin Luther

² Wittenberg

³ Post Tenebras Lux

می‌تواند به قیمت از دست دادن سرش تمام شود ولی با این حال می‌گفت نمی‌توانم دیدگاه دیگری به غیر از کلام را بپذیرم. خداوند به صورت عجیبی از یک شخص استفاده می‌کند تا در مقابل تمام کلیساهای کاتولیک بایستد. امروزه شاید بیان این موضوع که مارتین لوتر پدر پروتستانیزم است برای ما بسیار لذتبخش باشد اما با مطالعه‌ی زندگینامه او درمی‌یابیم که چقدر برای دفاع از اعتقادات خود رنج کشیده و با چه دلیری تحسین برانگیزی برای کلام خداوند ایستادگی نمود. خداوند در کتاب مزامیر باب 78 آیه 4 از طریق آساف چنین می‌گوید:

از فرزندان ایشان آنها را پنهان خواهیم کرد. تسبیحات خداوند را برای نسل آینده بیان می‌کنیم و قوت او و اعمال عجیبی را که او کرده است.

خداوند در اینجا می‌گوید اینها را باید نسل به نسل انتقال دهیم تا همه دریابند که خداوند چگونه برکتش را به ما می‌دهد.

حال نگاهی می‌اندازیم به عواملی که به مارتین لوتر کمک کرد تا متوجه ایرادات موجود در کلیسای کاتولیک شود.

عامل اول: لوتر به صومعه رفته، راهب شده و وارد دنیای آنها شده بود و فردی به شدت مذهبی به شمار می‌رفت. **عامل دوم:** تحصیلات و مطالعات لوتر کمک شایانی برای درک کلام به او می‌کرد. داشتن تحصیلات کتاب مقدسی، موضوع بسیار مهمی است تا حدی که می‌تواند جوامع را دستخوش تغییرات اساسی کند. امروزه این موضوع به اثبات رسیده که عامل به وقوع پیوستن تغییرات اساسی در جوامع غربی، تعالیم کتاب مقدسی‌ای است که در آنها رواج داشته. مارتین لوتر کتاب مقدس را مطالعه می‌نمود و قسمتهایی از کلام به شدت با قلب او صحبت کرد. یکی از موثرترین این آیات در رساله به رومیان فصل 1 آیه 17 است که نقل قول از کتاب حبقوق در عهد عتیق است:

که در آن عدالت خدا مکشوف می‌شود، از ایمان تا ایمان، چنانکه مکتوب است که عادل به ایمان زیست می‌کند.

عامل سوم: زمانی که مارتین لوتر برای زیارت به روم سفر کرد متوجه وجود فساد مالی و اخلاقی در بین کاهنین و رهبران روحانی کاتولیک شد. لوتر از خودش پرسید اگر حقیقت یعنی کلام خداوند که در دست ما قرار دارد، چرا باید در فساد مالی و اخلاقی به سر ببریم؟

این موضوعات باعث شدند که لوتر متوجه اشتباهات الاهیاتی و به تبع آن اشتباهات عملی کلیسای کاتولیک شود؛ الاهیاتی که هیچ ارتباطی به کار خداوند و ایمان به او نداشت بلکه بر اساس اعمال فردی پایه‌گذاری شده بود. آنها بر این باور بوده و هستند که هرگاه پاپ بر روی منبر سخنی به زبان می‌آورد، کلام او همچون کلام خداوند بدون خطا است. نکته‌ی بسیار مهمی که باید به آن توجه داشت این است که نه تنها لوتر بر اساس کتاب مقدس اشتباهات آنها را بیان کرد بلکه تا سر حد مرگ، پای اعتقادات و اعتراضات خود ایستادگی کرد. این را نیز باید بدانیم که هرگاه خداوند بخواهد از فردی استفاده کند، بدون شک شیطان هم به آن شخص حمله می‌کند. بنابراین بسیار سخت است که بخواهیم با حقیقت در دنیای امروز زندگی کنیم. اینگونه زندگی کردن در دنیای امروز، مانند شنا کردن بر خلاف جهت آب در یک رودخانه‌ی خروشان است. افرادی که در دنیا به سر می‌برند همسو با جهت آب شنا می‌کنند اما فردی که می‌خواهد نام خداوند را جلال دهد باید بر خلاف جهت دنیا حرکت کند. انجام این کار نیازمند افرادی است که فرمول نهفته در عبرانیان 12: 1 را خوب بیاموزند:

بنابراین چونکه ما نیز چنین ابر شاهدان را گرداگرد خود داریم، هر بارگران و گناهی را که ما را سخت می‌پیچد، دور بکنیم و با صبر در آن میدان که پیش روی ما مقرر شده است بدویم.

نکته‌ی حائز اهمیت این است که اگر می‌خواهیم خداوند از ما برای پیشبرد اراده‌ی خود استفاده کند باید گناه را از خود دور کنیم و با صبر و استقامت در میدانی که خداوند ما را در آن قرار داده است پیشروی نماییم. مارتین لوتر هم با این پیش زمینه یعنی شناخت خداوند و دوری از گناه و انجام اراده‌ی مکتوب او در مقابل کلیسای کاتولیک با شهامت ایستادگی نمود و موجب به وجود آمدن انقلابی در دنیای مسیحیت گردید.

رفورماسیون بر پایه فقط فیض، فقط ایمان، فقط کلام، فقط مسیح و جلال فقط از آن خداوند است بنا شده است. ما باید با درک این موضوع که همگی‌مان در مقابل صلیب عیسی مسیح یک هستیم، شاد باشیم و از غیرت اشخاصی که جان خودشان را در این راه دادند تا ما امروز بتوانیم کلام خداوند را در دست داشته باشیم و آن را مورد مطالعه قرار دهیم، لذت برده و سرمشق بگیریم.

در این میان به هیچ وجه نباید حاکمیت مطلق خداوند را در این بیداری روحانی فراموش کرد. خداوند به وسیله‌ی اعتراضات لوتر بیداری را در بین برخی ایمانداران بوجود آورد و مانند بافنده‌ای عظیم عمل کرد و با توجه به عالم مطلق بودن خود، تار و پود بنای کلیسای کتاب مقدسی به هم بافت. خداوند به واسطه‌ی لوتر چشم ایمانداران را به برداشت صحیح از متن کلام باز کرد و از طرف دیگر، الاهی‌دانان بزرگی از قبیل زوئینگلی⁴، کلون⁵، ایرسموس⁶ و تعداد دیگر را وارد این نقشه‌ی زیبای خود کرد و از سوی دیگر نیز اجازه داد تا صنعت چاپ گوتنبرگ تاسیس شده و کتاب مقدس به زبان‌های دیگر ترجمه و چاپ گردد. همه اینها دست به دست هم دادند تا اعتراضات یک شخص موجب ظهور مسیری تازه در بنای کلیسا گردد و این تنها به دلیل این بود که خدای پدر، بافنده‌ی عظیم، طراح کلیسای خودش است و فرزندانش را برای پیشبرد اهدافش بر روی زمین هدایت می‌کند.

بنابراین ما هم باید مانند لوتر با چشم دوختن به کلام خداوند در مقابل تعالیم غلط ایستادگی کرده و به پیشوا و کامل‌کننده‌ی ایمانمان یعنی عیسی مسیح و کلام او چشم بدوزیم تا بتوانیم خداوند را بهتر بشناسیم و از گناه دوری کرده و با شهامت به دنبال انجام اراده‌ی خداوند باشیم. هرچند این کار بسیار دشوار است ولی چون کلام خداوند حق است، خود او نیز مسیر را همانطور که برای لوتر مهیا نمود برای ما هم فراهم ساخته، پیروزی را برایمان به ارمغان می‌آورد.

فیض خداوندمان عیسی ناصری از حال تا ابدالآباد با همه‌ی شما عزیزان باد
آمین

انستیتو کتاب مقدس پارسیان pbi.life

⁴ Huldrych Zwingli

⁵ John Calvin

⁶ Desiderius Erasmus